

Kiitämme mahdollisuudesta saada lausua asiasta

Lakiesityksen nähtyämme, emme kuitenkaan anna varsinaista lausuntoa asiasta.

Kiinnitytämme valiokunnan huomion kuitenkin muutamaan asiaan:

1. Lohistrategiassa on sovittu, että kalastajakohtaiset kiintiöt ovat ei-siirrettäviä. MMM teki strategian vastaisesti kiintiöistä siirrettäviä ja myytäviä. Kiintiöistä tuli omistukseen rinnastettavia optioita. Nyt pelagisten lajien tapaan myös lohikiintiöt ovat tulossa pantattaviksi. Sen voi nähdä osana ketjua, jossa jokilaaksojen asukkaiden lohenkalastusoikeutta on vyörytetty merikalastajien eduksi. Ruotsissa toimijakohtainen kiintiöjärjestelmä ei kohdistu lohikiintiöön.
2. Historiallisesti lohenkalastus on tapahtunut joesta, perustuen kunkin joen omaan lohikantaan. Pelagisten lajien kalastus nykymittapuussa on huomattavasti nuorempaa. Toisin kuin pelagisten kalojen kalastuksella, **lohenkalastuksella on ollut selkeä subjekti.**
3. Yksittäistä vapaasti vedessä uivaa kalaa ei kukaan omista. Sen sijaan kalastusoikeus on ikivanha valtaukseen perustuva yksityinen rannanomistajan omistus jo Ruotsin maakuntalakien ajoista alkaen. Kalastusoikeus on siirtynyt perintönä, taloon sidottuna omistuksena. Näin erityisesti lohijokien varsilla. Lohi on ollut saaliskalana taloudellisesti merkittävin. Lohenkalastus on ollut kaupan kohteena yksityisten välillä ja on saatu myös lainan panttina. Esimerkki Tornionjoelta: Vuoden 1563 käräjätuomion mukaan Heikki Laurinpoika sai lainan panttina lohenkalastuksen Lasse Ollinpojalta. Lainan panttina oli todellinen omistus.
4. Edellä mainittu valtaukseen perustuva omistus muodostaa omistusoikeuden laillisen pohjan Ruotsissa ja Suomessa. Kyse on **maahan sidotusta** valtauksella saadusta oikeudesta (ratione soli). Kyseinen oikeus on kohdistunut myös veteen, joka on liittynyt maa-alueen omistukseen.
5. Hallituksen esityksessä pantattavaksi suunniteltu käyttöoikeus ei perustu kalastusoikeuden todelliseen omistukseen. Käyttöoikeudesta ei voi tehdä kolmannen hyväksi omistusta ilman saantoa. Lohen osalta kyse on osa tapahtumaketjua, jossa pyritään siirtämään pohjoisen jokivarsien kiistaton omaisuus merikalastajien omaisuudeksi. MMM ilmoitti muistiossaan 14.4.2025 antavansa enintään kaksi merkkiä kalastajaa kohden, jotta Tornionjoelle ei kehittyisi laajamittaista kaupallista kalastusta. Mielestämme kysymys on omistuksen ja elinkeinon systemaattisesta siirtämisestä jokivarsilta merille
6. Kysymys on oikeusvaltion ytimeistä, omaisuudensuojasta, vanhasta kulttuurista ja ihmisoikeuksista.

Pyydämme saada jatkossakin lausua meitä koskevista asioista.

Pidempi lausuntoaika olisi toivottavaa.

Ystävällisesti

Kalervo Aska
0405158889